

*
večernica 2016
ZA LETO 2015

20. VEČERNICO PREJEL PETER SVETINA

VEČERNICA je nagrada za **najboljše slovensko mladinsko literarno delo**, ki jo vsako leto podeljuje ČZP Večer. Žirija upošteva izvorna pesniška, prozna in dramska besedila za otroke in mladino v slovenskem jeziku, ki so v preteklem letu izšla (nosijo to letnico) v knjižni obliki pri kateri od založb ali v samozaložbi v RS ali v tujini (slovensko zamejstvo, slovensko izseljenstvo, drugo) in ki jih je založba ali avtor prijavil/a na razpis. Razpis objavi časnik *Večer* v času neposredno okrog slovenskega kulturnega praznika. Žirija ima pravico, da v izbor kandidirajočih literarnih del vključi neprijavljeno delo, če meni, da po svojih literarno-estetskih kvalitetah sodi vanj.

Žirija ima pet članov in se oblikuje tako, da po enega člana predlagajo ustanovitelji in solastniki nagrade: Podjetje za promocijo kulture FRANC-FRANC d.o.o. (predlaga vrhunškega strokovnjaka za mladinsko književnost po splošno veljavnih merilih), revija *Otrok in knjiga* in ČZP Večer. V žiriji imata svojega predstavnika še Društvo slovenskih pisateljev in Društvo bibliotekarjev Slovenije v sodelovanju s Slovensko sekcijo Mednarodne zveze za mladinsko književnost (IBBY).

Letošnjo žirijo so sestavljali: dr. Igor Saksida (predsednik), Erica Johnson Debeljak, Maja Logar, Petra Vidali in Tone Obadič. O nagrajencu je žirija odločala na septembrski seji, pred tem je izbrala pet finalistov.

Nominirani avtorji in dela:

Nataša Konc Lorenzutti: *Kdo je danes glavni* (Miš, 2015)

Vinko Möderndorfer: *Pesmi in pesmičice* (Mladinska knjiga, 2015)

Andrej Rozman Roza: *Predpravlјice in popovedke* (Mladinska knjiga, 2015)

Peter Svetina: *Kako zorijo ježevci* (Miš, 2015)

Aleš Šteger: *Kurent* (Mladinska knjiga, 2015)

Po besedah predsednika žirije je ponujala finalna bera raznolike literarne zvrsti, od poezije do pravljic in pripovedk, med izbranimi deli pa tokrat ni bilo nobenega mladinskega romana. Dela finalistov so izšla le pri dveh založbah, Miš in Mladinska knjiga. Avtorje in avtorico mladi bralci zelo dobro poznajo, z izjemo Aleša Štegra, za katerega je *Kurent* njegov mladinski prvenec. Dva izmed avtorjev, Peter Svetina in Vinko Möderndorfer, sta bila tudi že prejemnika nagrade večernica, prvi za *Ropotarno* leta 2013, drugi za *Kot v filmu* leta 2014.

20. večernica je bila podeljena v nedeljo, 25. septembra, na zaključni slovesnosti 21. srečanja slovenskih mladinskih pisateljev Oko besede. Prireditev je iz Gledališča Park v Murski Soboti prvič v zgodovini nagrade v živo prenašala TV Slovenija, in sicer ob 20.55 na prvem programu. S humorjem obarvano prireditev po scenariju Marka Pokorna sta povezovala Gojmir Lešnjak - Gojc in Janez Škof.

Jubilejno nagrado je prejel **Peter Svetina** za knjigo *Kako zorijo ježevci*.

Utemeljitev žirije:

Kako zorijo ježevci (Miš, 2015) Petra Svetine je izvrstna zbirka nonsensnih živalskih zgodb, v katerih igrajo prevladujočo vlogo humorne jezikovno-predstavne domislice in igrivi preobrati. Nenavadno za tovrstno poetiko je, da se v njej smeh prepleta z natančno premišljenim občutkom za zven in pomen besed – kakor da bi se besede osamosvajale od svojega vsakdanjega pomena in bi, kot kako krhko bitje iz zgodb – zaživele novo, vznemirljivo in navdihujoče življenje.

V zbirki je viden tako jezikovni kot zgodbeni nonsens. Prvi se izraža v dobesednem razumevanju stalnih besednih zvez in v ponavljanju, ki besedam odvzema in hkrati dodaja pomen, npr. »je lahko tudi oposum prometnik Ferdinand, ali prometnik Ferdinand oposum, ali Ferdinand oposum prometnik«, drugi v naštevanju, kopičenju in pretiravanju – taka je npr. zgodba *Avtobusna postaja v dvanajstih delih*. Vse te prvine ustvarjajo zanimivo logiko »narobe sveta«, ki bralca nenehno meče iz komunikacijskega lagodja in poudarja živost, presenetljivost in celo izzivalnost jezika kot takega. Samozadostna radost izmišljanja in povezovanja besed v nonsensno lepljenko deluje skladno, notranje povezano in medbesedilno, saj vsebuje več citatov in navezav, npr. na *Kekčevo pesem*, *Dan ljubezni* ali like iz drugih mladinskih besedil. Ob nenavadnih junakih – oposumu, ježevcu, zobru, hermelinki, nutriji, ki sami po sebi vzbujajo bralčevo radovednost, velja posebej poudariti še zastrto sporočilnost, ki bralcu nevsiljivo sporoča, da je pomembno podariti komu obisk, biti komu svetilnik, si upati biti kdaj tako strašen kot čriček Genadij in si – kar je najpomembneje, zastavljati izjemno važna vprašanja: Kako treniraš senco? Kako naslikaš prepih? Kako je, če si sredi glasbe kot mravljinec v klarinetu?

Iskrene čestitke izvrstnemu pisatelju za nagrado; in naj ne bo prehudo, če ga sreča Genadij – vedno se bo našel kak dozoreli ježevce, da mu pomaga v dvaintrideseto nadstropje k lila, ne sivima lenivcema.

Seznam dosedanjih nagrajencev:

- 1997 – Tone Pavček za delo *Majnice in fulaste pesmi*
- 1998 – Desa Muck za delo *Lažniva Suzi*
- 1999 – Janja Vidmar za delo *Princeska z napako*
- 2000 – Polonca Kovač za delo *Kaja in njena družina*
- 2001 – Feri Lainšček za delo *Mislice*
- 2002 – Matjaž Pikalo za delo *Luža*
- 2003 – Marjana Moškrič za delo *Ledene magnolije*
- 2004 – Slavko Pregl za delo *Srebro iz modre špilje*
- 2005 – Igor Karlovšek za delo *Gimnazijec*
- 2006 – Dušan Dim za delo *Distorzija*
- 2007 – Irena Velikonja za delo *Poletje na okenski polici* in Majda Koren za delo *Eva in kozel*
- 2008 – Ervin Fritz za delo *Vrane*
- 2009 – Janja Vidmar za delo *Pink*
- 2010 – Bina Štampe Žmavc za delo *Cesar in roža*
- 2011 – Mate Dolenc za delo *Maščevanje male ostrige*
- 2012 – Dim Zupan za delo *Hektor in zlata hruška*
- 2013 – Peter Svetina za delo *Ropotarna*
- 2014 – Vinko Möderndorfer za delo *Kot v filmu*
- 2015 – Vladimir P. Štefanec za delo *Sem punk čarovnica, Debela lezbijka in ne maram vampov*